

NOTA LABURRAK

dira, edo aldatzen asi dira gure denboran. Oraingoa askok ikusten dute kulturaen egintzak baiño gizonaren aldeko obrak bearrezkoagoak ditugula kristauok.

Eta batez ere, baldin Kristo arkitu nai badugu, ez degula billatu bear azaleko debozioetan, baizik gizonarengan, gure anaia dan gizonarengan bertan.

Nere iritziz hor dago gaurko kristautasunaren mamia. Nai-ta-naiez horrelakoa izan bear du gure joerak.

K. S.

MOSCOU-KO JUDIZIOA DALA-TA

Mundu guzian errepudiorik besterik ez du jaso Moscou-ko judikalarien erabakiak. Mota guzietako eskuindarrek propaganda izugarri batez berri «pozgarria» xehetasun guziekin mundu zabalera barreiatu dute. Agirian dago amerikatarrei ere arras ongi etorri zaiela Moscou-ko afera, mundu guziko begiak Vietname-tik aldaratzeko... Europa-ko ezkertiarrei ere, ba dirudi, ezen, ez zaiela gehiegi gustatu gertakizuna, bereziki Frantzia-ko ezkertiar berriei, «La Nouvel Observateur»-eko editorial baten irakurtzen danez. Artikulo honek «La Bêtise à front de bureaucrate» du izenburu, eta erabaki honek izan ditazken ondorioak erakutsi ondoren, hasten da gaitzespen, asarre eta kexu handi batzuek manifestatzen, mesfidantzatsu geratu diran ezkertiarzaleei, «gure sozialismoa ez dala holakoa izanen» demostratu nahirik.

Postura honek harriturik laga nau. Niri ere ez zaizkit, ez judizioa, ez erabakia gustatu, baina uste dut gaurko errusiar egoera gogoan hartu gabe egin diran analisiak ez dutela baliotasunik. Mendebaleko mentalitate demokrazialearekin ezin dateke sobietikoen egintzak eta mentalitatea neurtu. Erreboluzio sobietikoa, tradizio demokratikorik ez zuen herri batek egin zuen, eta orduko erreboluzioegileek demokraziarena baino prolema andi eta zailagoekin egin zuten topo hasieran. Halaber, orok kondenatzen dute Stalin-en diktatura, baina stalinismoaren gogortasuna ezin dateke esplikatatu agintzeko gose handi bat zuen gizon batez soilik, ez da ere sozialismoaren edo komunismoaren nahi-ta-nahiezko ondorio bat bezala. Ez dezagun ahantzi Sobieten Batasuna zela bere hazieran molde sozialistak enplegatzen hari zen munduko estatu bakarra, eta industrializazioa edozein prezioz iritxi behar zen xede bat zela.

Xede hau lortzeko, bere lana eman zitzaion bakoitzari. Stalin-ekin, idazleak eta antzelariak ere lagundu egin behar dute heuren obreakin sozialismoa

eraikitzen. Idazle Proletarioen Alkartasuna (R.A.P.P.) desegiten da, eta haren ordeztuak kontrolatzen duen organizazio bat inposatzen zaie. Jdanov-en «errealismo sozialista»ren garaiak dira: obrok «langileen ideialogia aldatzeko, trabailariak sozialismoaren espirituan heitzeko» izan behar dute. Abangoardia-mogimenduak, hasieran ontzat ematen zirenak, kondenatuak eta persekutuatuak dira, formalistatztat hartzen bait-dera... Horrela 1954-gun urteraino.

Stalin-en heriotzarekin, anitz obra azaltzen dira aurreko egoera gaitzesten. «Novi mir» kasetan publikaturiko artikulo baten egilea presondegiratzen dute behala. Baina dana dala, E.S.S.B.-ko populuak ikusi du gauzak aldatu egin dirla. Intelektualen artean urduritasun handi bateri lotzen zaizkio.

Danok dakigu poema neomistiko batek ez dituela Sobieten Batasunaren zimentarriak kordokatuko eta flakutuko. Baina kritika hain bortitza eta gogor bat ezin dateke onartu orain, Stalin-en erruak eta makurkeria guztiak gazteriarri aditzera eman zaizkionean, gazteri hau zerao hunkiturik arkitzen danean begi ertsiz miraritu zuen mito baten erortza ikustean. Horrela, 1957-gun inguruan gobernuak dei bat egiten die letra-gizon eta antzelariei «errebeisionismo»-molde guztiak baztertu ditzaten. Oar hori zutik dago oraino judizio hontan ikusi dugunez.

Baina, egun, E.S.S.B.-ko gizartea industri-erreboluzioaren azkenengo etaparaino heltzen hari da. Soziologilariet diotenez, gertaera hunen ondorioa Sobieten Batasunaren demokraziaioa izanen da, eta antzearen eta literaturaren alorretan askatasuna. Ba dirudi gainera, ezen, adierazi nahi dutela aberastasanarekin ez direla erreboluzioetik hastanduko, ez baitdute sobietikoek aisamendua Mendebaleko begiz ikusten. Eman dezaigun bada denborari denbora, E.S.S.B.-ko benetako erreboluzioa aurki hasiko dala baitdirudi.

Hau guzti hau ikusirik, ez nintzake harrituko hemendik zenbait urtetara «Le Nouvel Observateur»-en oar labur bat irakurriko banu esanaz «gure sozialismoa errusiarrena bezalako izanen da».

I. S.

BIOTZ-XERTAKETA ETAK PRENTSA

Letra nagusi asko ikusi dugu, azken bolada hontan, biotz-xertaketari buruz. Berriemate asko eta azalpen ta edamendu gehiago.

Egia esan, biotz-xertaketa batek anitz prolema sor lezake ots, teknikoak eta etikoak. Etika barrutiko prolemak gutxienek diralakoan nago. Ta horregatik, uste dut gogorregi hartu dituala biotz-xertaketa hauek España'ko Kardiologi-Bazkuna-ko Lendakariak. Francisco Vega Diaz'ek alegia. Ba dakigu giza-bizitzarekin ezin ditekela jolasean ibilli ta minutu bateko bizitza ere sakratua dala. Jain-